

VII. Polityka w zakresie kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego

1. W mieście powinien zostać utworzony zwarty system terenów zielonych i terenów otwartych łączący się z podmiejskimi terenami otwartymi.
2. Wykształcenie Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH) jest w Suwałkach możliwe pod warunkiem włączenia do niego obszarów chronionego krajobrazu oraz użytków ekologicznych, zgodnie z przedstawioną uprzednio propozycją. Osią ESOCH powinna być dolina rzeki Czarna Hańcza, która wraz z dochodzącymi do niej fragmentami zieleni pełni rolę korytarza ekologicznego.
3. Możliwości ochrony są ograniczane przez eksploatację kruszywa. Kopalnie opracowały dobre programy rekultywacji terenów, które na bieżąco realizują. Na zlecenie Suwalskich Kopalni Surowców Mineralnych zostały opracowane Oceny Oddziaływania na Środowisko Zakładów Górniczych Sobolewo i Potasznia. Ocenę taką posiada również Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Drogowych „Kruszbet”. Oceny te są pozytywne.
~~Powiększenie terenów górniczych w granicach miasta jest możliwe pod warunkami:~~
 - ~~— uzyskania pozytywnej oceny przewidywanego wpływu wydobycia kopaliny na środowisko sporządzonej zgodnie z przepisami o ochronie i kształtowaniu środowiska,~~
 - ~~— wykonywania bieżącej rekultywacji i przywrócenia terenów rolniczych,~~
 - ~~— ustalenia filarów ochronnych od dróg publicznych, obiektów budowlanych,~~
 - ~~— eksploatacja może odbywać się tylko ponad zwierciadłem wód gruntowych,~~
 - ~~— wszelkie prace związane z wydobyciem muszą zamknąć się na terenie górniczym.~~
4. Konieczna jest całkowita likwidacja Żwirowni PKP oraz szybka rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.
5. Należy stworzyć program działań pozwalających na pełną ochronę wód podziemnych eksploatowanych przez ujęcie komunalne. Powinien on uwzględniać likwidację źródeł zagrożeń zarówno w mieście jak i na terenach podmiejskich.
6. Niezbędne jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń z niskich źródeł w centrum miasta. Tylko włączenie ich do miejskiego systemu grzewczego pozwoli na takie zmniejszenie emisji SO_2 i pyłu, że ich wartości będą niższe od przewidzianych dla nich norm.
7. Niezbędne jest zalesienie wskazanych na mapie terenów sąsiadujących z otuliną Wigierskiego Parku Narodowego (WPN).
8. Niezbędna jest likwidacja źródeł degradacji środowiska na terenie dzielnicy przemysłowo – składowej sąsiadującej z otuliną WPN. Radykalne zmniejszenie negatywnego oddziaływania tego rejonu miasta uzyska się poprzez zmianę sposobu jej użytkowania.
9. Jak najszybciej należy dokończyć rekultywację starego wysypiska odpadów w Sobolewie.
10. Dla nowych osiedli mieszkaniowych należy przyjąć następujące zasady projektowania zieleni:

- w zabudowie wielorodzinnej i szeregowej co najmniej 50% 25% powierzchni terenu netto przeznaczyć pod zielen i rekreację
 - w zabudowie jednorodzinnej wolnostojącej, niezależnie od zieleni przydomowej należy projektować tereny zieleni i rekreacji wg wskaźnika min. $10\text{ m}^2/1\text{ mieszkanie}$ co najmniej 40% powierzchni terenu netto przeznaczyć pod zielen i rekreację.
11. Należy zwiększyć udział zieleni urządzonej w obrębie Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz na jej obrzeżach. Stanowiłaby ona barierę ochronną przed uciążliwościami związanymi z lokalizacją na jej obszarze inwestycji szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi. Wniosek zgłoszony do „Studium” przez Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego – pismo znak ROS.VI-7322/23/98 z dnia 25 marca 1998 r.
 12. *Możliwości rozwoju miasta są ograniczane przez działalność eksploatacyjną kruszywa. Należy stopniowo ograniczać tą działalność na terenie Suwałk. W żadnym przypadku nie wolno wyrażać zgody na powiększanie obszarów górniczych, ani wyznaczanie nowych w granicach miasta.*
 13. *Należy ograniczyć dziką eksploatację kopalin pod pretekstem realizacji stawów rybnych lub rekreacyjnych. Zakazuje się realizacji stawów rybnych lub rekreacyjnych o powierzchni przekraczającej 200 m² i głębokości powyżej 2 m na terenach ze zwierciadłem wód podziemnych poniżej 2 m pod poziomem terenu.*
 14. *W celu ochrony walorów krajobrazowych oraz klimatu akustycznego w granicach miasta zakazuje się realizacji elektrowni wiatrowych.*
 15. *Ze względu na elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące o częstotliwości 50 Hz wytwarzane przez napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV i wyższym zakazuje się lokalizacji budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi i zwierząt w obszarach technicznych stref ochronnych tych linii zgodnie z przepisami szczególnymi.*
 16. *Ze względu na ochronę walorów krajobrazowych i ochronę przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego emitowanego przez wieże telefonii komórkowej, instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne zakazuje się lokalizacji tych urządzeń na terenach zabudowy mieszkaniowej, dzielnic śródmiejskich i terenach chronionych oraz na obszarach wokół tych terenów o promieniu 300 m.*

Obszary wskazane do objęcia ochroną środowiska przyrodniczego

Wschodnia granica miasta jest granicą otuliny Wigierskiego Parku Narodowego. Podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 marca 1997 r. (Dz. U. Nr 24 poz. 124). Dla zminimalizowania negatywnych skutków oddziaływania miasta, zarówno w WPK, jak i jego otulinie postuluje się utworzenie, wzdłuż wschodniej granicy miasta

- obszaru chronionego krajobrazu – wschodniego

Zasięg obszaru pokazano na rysunku „Studium...” w skali 1:10000. Dla obszaru chronionego krajobrazu konieczne będzie wykonanie planu ochrony i miejscowego

planu zagospodarowania przestrzennego.

- obszar chronionego krajobrazu „Pradolina Czarnej Hańczy”

Występuje w północno-zachodniej części miasta, pomiędzy ul. 23 Października, i drogą zwirową, prowadzącą do wsi Krzywólka, a rzeką Czarna Hańcza.

Cele ochrony:

- zachowanie fragmentu dawnego krajobrazu dolinnego z zagospodarowaniem rolniczym w obrębie miasta
- ochrona seminaturalnych i kulturowych układów przyrodniczych
- ochrona fragmentu traktu tzw. wielkiej drogi okmińskiej, użytkowanej w XV – XIX w.

Zasięg obszaru pokazano na rysunku „Studium...” w skali 1:10000. Dla obszaru chronionego krajobrazu konieczne będzie opracowanie planu ochrony i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Powyższe postulaty zostały zrealizowane poprzez ustanowienie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Północnej Suwalszczyzny” (rozporządzenie nr 20/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. ze zmianą: rozporządzenie nr 15/07 Wojewody Podlaskiego z dnia 14 listopada 2007r.) obejmującego swym zasięgiem północne i wschodnie tereny miasta oraz po przez ustanowienie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (rozporządzenie nr 21/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r.) obejmującego swym zasięgiem tereny południowe miasta. Przywołane akty normatywne określają granice Obszarów oraz określają zakazy obowiązujące przy użytkowaniu i zagospodarowywaniu tych terenów. Zasięg Obszarów Chronionego Krajobrazu pokazano na rysunku „Studium...” w skali 1:10 000 oraz na załączniku graficznym nr 2A „Studium przyrodnicze - aktualizacja w zakresie obszarów chronionych i terenów górniczych”.

- użytki ekologiczne i stanowiska dokumentacyjne:

a) Wytopiska łąkowe koło przysiółka Dąbrówka.

Cele ochrony:

- ochrona jednego z nielicznych na terenie miasta stanowisk lasu łąkowego,
- zabezpieczenie krajobrazu naturalnego wytopiska polodowcowego,
- ochrona stanowisk gniazdowania ptaków,

b) Murawa kserotermiczna z szałwią łąkową.

Cele ochrony:

- utrzymanie płatu roślinności kserotermicznej,
- zachowanie bogatego składu gatunkowego murawy,
- ochrona zbocza wzgórza kemowego.

c) Murawa ciepłolubna – tzw. sucha łąka pienińska oraz zespół morenowo – wytopiskowy Czarnoziem.

Cele ochrony:

- ochrona i zachowanie charakterystycznego płatu seminaturalnej murawy ciepłolubnej,
- utrzymanie bogatego składu gatunkowego murawy,
- zachowanie najbardziej interesującego krajobrazowo kompleksu przyrodniczego w obrębie miasta.

d) Murawa kserotermiczna z udziałem gatunków rzadkich.

Celem ochrony jest zachowanie stanowisk gatunków rzadkich i chronionych roślin.

e) Zbocze Góry Szubienicy.

Celami ochrony są:

- zachowanie płatu kserotermicznej murawy napiaskowej,
- ochrona pozostałości miejsca historycznego.

f) Zespół doliny rynnowej Czarnoziem – Maniówka.

Cele ochrony to:

- ochrona i zachowanie polodowcowego krajobrazu doliny rynnowej,
- ochrona istniejących układów przyrodniczych,
- ochrona stanowisk gatunków chronionych.

g) Zespół zaroślowo – bagienno – łąkowy Sianożęć.

Cele ochrony:

- zachowanie obszaru o interesującej strukturze krajobrazu i układach przyrodniczych,
- ochrona wielu rzadkich gatunków: płazów, ptaków i roślin.

f) Zespół pojezierno – bagienno – łąkowy Studzieniczne.

Cele ochrony:

- zachowanie bogactw układów przyrodniczych,
- zachowanie przestrzeni kulturowej z okresu osadnictwa jaćwińskiego,
- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt.

g) Torfowisko w zagłębieniu wytopiskowym.

Cele ochrony:

- zachowanie roślinności torfowiskowej o charakterze naturalnym,
- ochrona fragmentu krajobrazu polodowcowego.

h) Zabagniona dolinka z roślinnością szuwarową – w płn.-wschodniej cz. miasta

Cele ochrony:

- zachowanie naturalnej pozostałości jeziora w rynn timer,
- zachowanie bogactwa układów przyrodniczych.

Obszary wskazane do ochrony wyróżnione są na rysunku w skali 1:10 000 w studium przyrodniczym.